

Matemaattinen logiikka 2013

Laskuharjoitukset 5

1. Olkoon $\mathcal{M} = (\{0, 1, 2, 3, 4\}, P, Q)$, missä $P = \{0, 1, 2\}$ ja $Q = \{2, 3, 4\}$. Mitkä ovat struktuurin $\mathcal{M}$ määriteltävät osajoukot?
2. Osoita, että annetun struktuurin $\mathcal{M}$ määriteltävien osajoukkojen perhe sisältää tyhjän joukon, koko joukon M ja on suljettu yhdisteen, leikkauksen ja komplementin suhteen (eli on ns. Boolean algebra).
3. Olkoon $M = \{n \in \mathbb{N} : n < 10\}$ ja $f : M \rightarrow M$ s.e. $f(x) = 5$ kaikilla $x \in M$. Mitkä ovat struktuurin (M, f) määriteltävät osajoukot?
4. Olkoon $M = \{(n, m) \in \mathbb{N}^2 : m \leq n < 57\}$ ja $E \subseteq M^2$ siten että $((n, m), (k, l)) \in E$ joss $n = k$. Mitkä ovat struktuurin (M, E) määriteltävät osajoukot?
5. Olkoon $\mathbb{Q}$ rationaalilukujen joukko, $<$ tämän joukon tavallinen järjestys (relaatio) ja $S : \mathbb{Q} \rightarrow \mathbb{Q}$ sellainen, että kaikilla $x \in \mathbb{Q}$, $S(x) = x + 1$. Onko
  - (a) alkio -5 ,
  - (b) alkio $1/3$

määriteltävä struktuurissa $(\mathbb{Q}, S, 0, <)$?

6. Olkoon t L -termi, jossa esiintyy muuttujat $v_0, \dots, v_n$. Olkoot $t_0, \dots, t_n$ L -termejä. Olkoon t' saatu t :stä korvaamalla v_i termillä t_i , kun $i = 0, \dots, n$. Todista: $(t')^M \langle s \rangle = t^M \langle s' \rangle$, kun

$$s'(i) = \begin{cases} t_i^M \langle s \rangle & i \leq n \\ s(i) & i > n \end{cases}$$